

نهمی هبرده ۱۵ غردشرد .
سنه لکی پوسنه ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکوزدر .

حیات

میانه دایم میانه ... دیاره راهلر هرون حیات قاتالم ...
- نیجه -

اداره مرکزی :
استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یاننده کی دایره
استانبول بوروسی :
استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دا ۵ مخصوصه

۳ نجی جلد

آنقره ، ۵ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

صافی : ۵۸

حیات ، یکی منبئی محترم قارئینک تبریک ، مملکت دملت ایچونه ایدی سعادتند منی ایدره

صاحبه :

علم مؤسسه لرمز

سف ، سویله نیله من . کرک اسکی مکتب طیه
کرک یکی طب فا کولتسی آوروپادن اوکره ندیکی
علمی مه تودلری مملکتده تطبیق ایتمک ، تدقیقات
یایمغه ، عمومی ترقیات طیه یه اشتراک ایتمک ،
بوایشلرده یاردیم ایدم جک ذهنتده شا کردلر
یتیشدیرمکه پک آزموفق اولشدر . بوفکرک
آشاغی یوقاری بوتون علم مؤسسه لرمزه تطبیق
ایدیله بیله جکئی سویله دکدن صوکره ، بونک
سیلیرنی و چاره لیرنی آرامغه چالیشلم .

اولا : مملکتمزده هنوز یوکسک تدریس
و علم مسلکی یوقدر . ابتدا آسیستانلقدن ، معلم
معلولنلکندن باشلا یه رق بوتون حیاتی معین
برضایه وقف ایتمش نسانلره تصادف ایدیلیمسی
بوندن دولاییدر . حیاتنک اک فعال دوره سنی
باشقا ایشلرده ییراندقن صوکره تدریس و تدقیق
ساحه سنه کیرن ، یاخود هیچ استعداد و قابلیت
اولمادینی حالده صرف تصادف سوقیله و یامعیشت
بلاسیله بر دفعه او مسلک کیرمش بولونان
انسانلره ، چوق صیق بر انضباط معنوی به مالک
« آقاده میک » بر مسلک حیاتنک جتین امتحانلره
یتیشدیره جکی قابلیت مخصوصه ایله مجهز مفکوره جی
انسانلرک تشکیل ایدم جکری مؤسسه لر آراسنده ،
البته چوق بویوک برفرق وارددر . بو کونه قدر بزده علم
مسلک لیرنک موجود اولمامه سنک سیلیرنی ده ،
مملکتک مادی و معنوی عمومی حیات شرطلرنده
آرامق ایجاب ایدر .

اصلاحاتی حقنده یکی بر قانون حاضر لاماسی ،
اوروپایه طلبه اعزامی مسئله سنه یکیدن قوت
ویریلیمسی ، بر قسم زراعت مکتبلیرنک لغو
ایدیلرک معلملیرنک اوروپایه کونده ریلیمسی ،
واونلرک یرینه محلی زراعت تدقیقلرنده بولونه جق
یکی انستیتورلر آچیلیمه سنه تشبث ایدیلیمسی ،
معارف و کالتنک یکی یکی مختلف موزهلر و انستیتورلر
تأسیسی حقنده کی حاضر لقلری .. بوتون بونلر ،
یوکسک تدریساته و علم مؤسسه لیرنه ویریلن
اهمیتک کونندن کونه آرتدیقنه کوزهل بر علامتدر .
اعتراف ایتمه لی یزکه بو کونکی یوکسک مؤسسه لرمز
- پک نادر استثنالردن صرف نظر - بر تدریس
مؤسسه سندن عبارتدر ؛ بورالرده ، باشقا مملکتلرده
پایلان تدقیقلرک نتیجه لری طلبه یه امکان مرتبه سنده
اوکره تیلیر ؛ فقط بورالرده یکی یکی تدقیقات
پایلیدی ، بین الملل علمک ترقی و انکشافه خدمت
ایدیلدیکی ، مع الاسف ، یوق کیدر .. « طالب عطا
بک ، دارالفنونک اک اسکی و بناء علیه اک قوتلی
برفا کولتسی اولان طب فا کولتسی تاریخچه سی
حقنده کی اثرنده بونی اعتراف ایدیور : « اوروپا
ذهنتی ادر اک ایدن طب فا کولتسنک اوزهنتک
بولدینی مه تودلری بوراده تطبیق ایتمه سی ، او
مه تودلرایله مملکتده طبی علملره متعلق تدقیقاتده
بولونمه سی لازم ایدی ... مکتبک بوایشلرنده ،
اولکی وظیفه لری کبی تماماً موفق اولدینی ، مع التا .

مملکتمزده دارالفنون فا کولت لیرنک و یوکسک
تدریس مؤسسه لیرنک آچیلیمه سی اوقدر یکی
برشی دکدر ؛ بونلرک اک اسکیمی بر عصرلق ،
اک یکیلری ده همان همان ربع عصرلق بر حیاته
مالک بولونیورلر . بو مؤسسه لری قورمق
وانکشاف ایتدیرمک ایچون زمان زمان آوروپالی
متخصصلر کتیریلدی ؛ چوق دفعه لر و بالخاصه
مشروطیتدن صوکره واسع نسبتده اوروپایه
تحصیل ایچون کنجلر کونده ریلدی . بوتون
بو مؤسسه لرک پروگراملرنده ، تدریس اصوللرنده
متمادی تعدیلات پایله رق مماثل اوروپا مؤسسه
لرنده کی اک صوک پروگراملرک امکان دایره سنده
تطبیقنه چالیشیلدی . ایشته بوفعالیتلر نتیجه سنده ،
یوکسک علم مؤسسه لر مزک ماضی به نسبتله اولدقچه
مهم ترقی آدیملری آتدیغنی انکار قابل دکدر .
لکن ، مماثل غرب مؤسسه لر یله مقایسه ایدنجه ،
مؤسسه لر مزک ماده و معنأ نه قدر کری
اولدیغنی کوره رک ، پک حقلی بر تلاش دوشیورز ؛
و آراده کی دهرین بوشلنی دولدیرمق ایچون هیمز
کندی نقطه نظر مزه کوره توزلو تورلو
تدبیرلر توصیه ایدیورز . دارالفنونمز و یوکسک
تدریس مؤسسه لرمز حقنده هیچ اورته دن
اکسیلمه یین تنقیدلر ، نصیحتلر ، مناقشه لر ،
مدافعلر ، شبه یوقکه ، هپ بو حقلی اندیشه دن
دوغيور . جمهوریت حکومتک دارالفنون

« ورسای » سرای

صنعت مجنری

سرای قابل اسکان برحاله کلیکزر قرال بوراده ۱۶۶۴ و ۱۶۶۸ سنه لرنده شنکزر ترتیب ایتدی ، برطرفندنه بنالری توسیع و تعدید ایتدی . داخلده - بالاخره اون بشنجی لوئی زماننده تخریب ایدیلن - بوبوک برمرمر مر دیوهن انشا اولندی که « سفرا مر دیوهنی » دنیلن بو مر دیوهن منحوتات و منقوشات ایله و مختلف رنگده مرمرلرله مزین ایدی . باغچه طرفنده کی جبهه بنا - شکمزه کورو . لیدیکی اوزره - ۵۸۰ مترو طولنده اوزانمده اولوب ۳۷۵ نخیره یی حاویدر .

بالاخره معمار (لوو) یی استخلاف ایتش اولان (مانسار) باغچه لره داخلنده (پورتاللق = Orangerie) دنیلن قسمی ، برده « یوزباصاقلی » اسنی طاشیان جسم مر دیوهنی انشا ایتدی .

فقط مومی البک اک مشهور اولان اثری « آیدر غار بیسی » نامیله معروف بولونان دهلیزدر . ۷۲ مترو طولنده ، ۱۰،۵ مترو عرضنده و ۱۳ مترو ارتفاعنده بولونان بو غار بیک ۱۷ نخیره سی بارق اوزرینه آجیلور ، قارشى طرف دوارنده ده بو نخیره لره مقابل اولقی اوزره کذا ۱۷ عدد یالانچی نخیره بولونور که اولکی نخیره لر ، کنارلری شیولی آینه لردن متشکل اولان ایکنجیلرک داخلنه انعکاس ایتکده درلر . (لوپرون) ایله شاگردلری طرفندن طوانک اوزرینه اجرا ایدیلن منقوشات دخی بوبوک قرالک مظفریلرنی تصویر و تمجید ایتکده در قیمتی جسم خالیرک زمینه مفروش بولوندی و کذاک قیمت و بهاسی بک یوکسک موبیله لره و پورتقال آجیلرینی حاوی کوموش و ازولرک وقتیه موجود اولدینی اشبو « غاری » ، سرایده اجرا ایدیلن شنلکله و ویریلن بالورله تخصیص قیلور و فوق العاده سوسلی ، محتشم و مطمئن برهیت تشکیل ایدردی . بعض دفعه قرالک تختی بوراده رکز ایدیلور و اون دردنجی لوئی ایسه قیمتی جمعا ۶۰ میلیون فرانکی متجاوز الماسلرله مشع برلباسه بورونش اولدینی حالد بوشلکله حاضری بولور ایدی .

غالری بیک اوجندن خصوصی دائره لره کیریلور .

قرالک اوداسنده بوکون کورولمکده اولان بیاض و یالیزلی تحت قاپلامه تزینات اسکیدن قاله ایسه ده موجود اولان قاریولا ، نه اوزمانه طائدر ، نه ده شکلا صحیح و موثوقدر ، اون دردنجی لوئینک یناغی ستونلرله محاط و پرده لره مستور ایدی .

هرکون بواو طه ده « قرالک اویانه سی » نامیله شهرت بولان مراسم اجرا ایدیلور ایدی . شوبله که : صباح اولونجه باش خدمه ، اون دردنجی لوئینک

بارسک شند و فرله تقریباً ۴۰ دقیقه جنوب غربیسنده کاتراولان (ورسای = Versailles) شهری فرانسز قراللق دورینک اسکی مقری اولوب کرک بوراده جریان ایتش اولان تاریخی وقوعات اعتباریه و کرک « شاتو » سی و باغچه لریک دنیا ده بلکه ده مثل ونظیری بولمیان رونق و شعله سی جهیله بوبوک برشهرتی حائز بولمقده در .

شهر ، حد ذاتنده اودرجه علاقه بخش دکدر . بالکزر سرایدکه زیارت و تماشا به شایاندر .

بو « شاتو » ، عادتاً اسکی ماسالرده پرلرک صحرالر ایتکده بردکنک ضربه سیله آنسزین وجوده کتیردکری حکایه ایدیلن خارقه آسا سرایلری خاطرلانی .

اون بدنجی عصرک بدایتنده بوراده اورمانلرله باطالقلر آرمه سنده اسکی بردره بکی قصری ایله برقاج و رانه واردی . قیرلرک تهاافتدن بک حظ ایتش اولان اون اوجنجی لوئی بورایه آو مقصدیه سبق سبق کلردی ، بوراده اراضی صانون آلمش ، شکونه زارلر و خیابانلر چیزدیرمش ، اسکی قوله یی یقیدیرمش و بکی برکوشک انشا ایتدیرمش ایدی که حال حاضرده سرایک مرکزی قسمی بو ابتدائی آو کوشکنی - بالاخره تعدیل ایدیلش اولدینی حالد - کوسترمکده در .

لکن شاتونک اصل بانیسی اولان ، اونی هیئت همومیه سیله دوشونوب میدان کتیرمش بولونان اون دردنجی لوئیدر .

بارسک تفتنده و هوس و خیالی کمال سربستی ایله تحقق ایتدیره بیله جکی بر موقعده کرچکدن کندی اثری اوله بیله جک بر اقامتگاه وجوده کتیرمکی آرزو ایتش اولان بوقرال ، (ورسای) شهرینی کندی مقاصدینه بک موافق بولدی .

معمار (لوو = Le Vau) ایله باغچه لرسای (لونوتر = Le Nôtre) ایسه قوبولیلر . معمار اسکی بنانک اطرافنه بکی انشآت تأسیس ایتدی ، باغچه و بارقلر رسای ده خیابانلر چیزدی ، حوضلر آجدی و الحاصل سرای قدر شهرته نائل اولش بولان بارقی تنظیم و ترتیب ایتدی .

کرک سرایک و کرک بارقلر تزیناتی اداره به دخی (لوپرون = Le Brun) مأور ایدیلش ایدی .

بو ذات بتون رسم و منقوشاتی اجرا ایتدی وصالونلرله باغچه لری کوزلشدیره جک و بارقلر کنیش خیابانلرینه ده سوسیه جک اولان هیکلرک و مرمر و یا طونج وارولرک موده لرینی ، چشمه لری ، حوضلری رسم و یا الهام ایددی . رفقای مساعیسی ایسه (ژرار دون = Girardon) ایله (قوا زو و قس = Goysevox) نامنده کی هیکل تراشلر ایدی .

برطیف بین آلتندن کچیره رک هر رنگ بر مستوینک بر کوچوک مربعنه دوشمک شرطیه [بوشرطی تأمین بک قولایدیر] تحلیل ایدلم . شیمدی ، کوندرن مرکزده مثلاً فلان درجه صاری رنگ موجود اولماسه بوراده اومربع سیاه اولاجقدر . ایتسه کوندریله جک خیال بر فوطوغراف ترتیبایله بر بوزلو جامه عکس ایتدیریلرده صوکره هر مربعی آیری بر رنگ اولان بر سوزکچدن کچیریلرسه و بوضیابر نقطه ده طوپلانیرسه بر جوق مختلف شدنده رنگ مخلوطندن عبارت برهیت حصوله کله جکدر . ایتسه بورنکی هلیوستا ایله اوزاغه عکس ایتدیره بیلیرز . آلیجی مرکزده بورنکی تحلیل ایدرک خیالی ، اولاشدت اعتباریه میدان چیقاریر و صوکره تکرار متمم رنگ سوزکچدن کچیره رک لزومسز رنگری ازاله ایدر . کورولورکه بوراده هیچ برایکنه ، دون جرخ فلان یوق کییدر . بوسیلله اشارتله آنی دینه جک طرزده کوریه بیلیر .

صوک زمانلرده تلسزده هب قیصه موجهلی دالغار قوللانیلور و استقبالك بوکا حائد اولدینی سولنیور . حقیقه اولجه ظن ایدیدیلور دی که ارضک کرویتنی کچمک ایچون انجق بیوک موجه طولنه مالک شعاعلری قوللانلی ؛ فقط نظریاتنک تطبیقاته اویاماسی بر دفعه دها تأیید ایدیلش و قیصه موجه لیلرک ، تا آمریقایه کیده یلیدیکی اثبات ایدلشدیر . بوبک نظریه لری قورولش و هوانک دها بوقاریسنده کونشدن کلن الکترتون یا غموری مناسبتیه اورالری طبق بر معدنی وصفه مالک اولدینی و آینه کی بوشعاعلری انعکاس ایتدیردیکی قبول اولونمشدیر .

هر نه حال ایسه بونی سوبله مده دن مقصد من قیصه شعاعلر تطبیقی حالنده سوبلیدی کمز مرکب رنگ ایله خیال نقلی مسئله سنک بک قولایلا - شه جغیدر . حقیقه بو تقدیرده کوچوک باقیر بارماقلقلرله بوبله دالغارلرک رنگلرینه تحلیلی امکان داخلنده در . استقطاب مستویسنک تحویلی ده متحرک آنتن قوللانمقله اولور .

برلا بوراتوره مالک اولقی بخیار لغنده بولنان عالم رمزک بو یولده چالیشملرینه وسیله اولور و بلکه بر تورک مختصری میدان کلیز امیدیه بونلری یازدم .

دوقتر

رئیس

بر کجه اول تعیین ایستدیکي ساعتده - عمومیتله ساعت سکر ویا سکر بوجورده - یتاغ یافلاشور ، پرده لری آچار وقرالی او یاندیرر . بو آنده «عائله کیریشی» باشلار . قرالک جوجقلری ، حکمدار خاندانه منسوب برنس و برنس لر ، سرطیب ، یعنی «عائله ایله فاکولته» ایجری به کیره ؛ بوندن سوکره «بووک کیریش» وقوع بولورکه بوده مابینجیلرله اسبابجی باشلر ، برنجی ندیلر ، دوقلر ، قریچه نلک دام دونورلری ایله بر برلر و او شاقردن مرکب بولور ایدی . بوآناده قرال کوموش اوزرینه آلون یاندیری برطباغ ایچنده الیخی اسپر تو ایله بیقار ، بعده کندیسنه خریستان آیدینجه تقدیس ایدلش صوبی حاوی برآبدان قدیم ایدیلور ، وقرال خاچ اشارتی یاقا بقا دعا اوقوردی .

شوغبه نلک حضورده قرال بوقدن قاللار ، ترلکری آغنه کیرر ، باش مابینجی ایله برنجی نلک تقدیم ایدلکری خر قسی کیر و بوی متعاف برقوانوغه و طورر ایدی . ایسته بوده «فرمانیلرک یریشی» زمانی ایدی که بونده کبارلر ، وینه بر جوق دوقورلر ، جراحلر ووالیرله برده سدیجی باشی بولور ایدی . بونکله واقعا اوچ «کیریش» سایش اولدق ایسه ده بر برینک آرقه سندن عادتاً نهاجم ایدرجه سنه جمعا یش کیریش واقع اولور ایدی . بونون بوازا حادیمک اوکنده قرال نهایت خر قه سنی جیقار و خاندانه منسوب برنسک ویا اصیللردن برینک الدن آلدینی کوملک دخی صیرته کچیریلور ایدی . بو عملیه آناسنده خدمه دن ایکی کشی اونک اوکنده کیجه لکنی تحته پرده مقانده آجش و کرمش اولدقلری حالده قرال توآنته دوام ایدر واثباتک هر بر بارجه سی بشقه بر ذات ویا خدمتکار طرفدن کتیریلور ایدی . از جمله بویون باغنه مأمور اولان ذات برست داخله موضوع بر جوق قراوتلری تقدیم ایدر ، اسبابجی باشی ده قرالک انتخاب ایستدیکي بویون باغنی اونک بویونه کچر اییدی . ندیلر دخی عین صورته کتیریلور ایدی ، نهایت اسبابجی باشی قراله شاقه سنی والدیوه نلری ایله باستوی تقدیم ایدر اییدی . قرال یانارکن کدک عین مراسمه رعایت اولور ایدی .

ایسته قرالک بون حاتی بو کبی مراسمه تابع بولمقده ایدی . طعم آناسنده اویش ، بکرمی ، اوور کشی اونک باردانی ویا طماعی ایله مشغول اولور ، اک کوجوک ممله واک اوفاق حرکته اشتراک ایتک مجبوریتده بولور ایدی . اوکا رقدح صو ویا شراب ورمک ایچون درت کشی به لزوم وای ایدی ؛ هله طمام خارخنده قرال ، شاید مزاحنه انحراف طاری اوله رق بر جوربا ویا بر علاج ایچیک ایستیه جت اوله بر خدمتکار درحال «بووک کیریش» ی جلب و دعوت ایدر ایدی . خلاصه قرال ، شاهد حضورنده اولمیسزین کندینی تداوی و معالجه ایده مزیدی . ذاتاً او یاندیری زماندن یانه جنی وقته قدر هیچ بر آن یالکز قالماز ایدی . متادیا کندی سرای خلغنک کوزی اوکنده یاشار ایدی . بازار کولری خلق بو (وهرسای) شانوسنه کیره بیلر ، وعادنا کلیسا آیتنه مخصوص

بر ططنه ایله جریان ایتکده اولان قرالک طماعی آناسنده حاضر بولور ایدی .

اون دردنجی لوئیک مختلف برلرده ، مختلف ایش واکتیلرده کی کون وساعتلری اوقدر اعتنا ایله تنظیم ایدلش ایدی که النده بر تقویم ایله برده ساعت بولان برالن ، نه قدر اوزاقده بولنورسه بولنسون ، قرالک نه یایدینی صحیح اوله رق سوبله بیلر ایدی . بو محتشم «ده قور» ایسه مشکلاتسز و مصرفسز وجوده کله دی . هیئت عمومیه نلک قاجه بالغ اولدینی وثائق ایله معلومدر : ۱۵۳ میلیون فراتیق دینیلورکه بوکون تقریباً ۷۵۰ میلیون ددکدر ، ۳۰۰۰۰۰۰ فی متجاوز عمله طوبراغک تسویه سنده وانشات امرنده استخدام اولمش ایدی ؛ هله حفری تهلکه لی اولان ، تطهیر و تنظیم ده مشکل بولان بو باطالقی اراضیده یارق تأسیسی کیفیتی بعض فلاکتلری موجب اولمش و بعض صالغن خسته لقلر تولید المش ایدی .

انجق سوکره دن بیوک اختلال هنکات هدرکه شو محتشم سرائک انشاسی اوغوریه قران کیدنلردن بحث ایدیله بیلدی وحتی بو خصوصده مبالغیه بیله والدی . خلاصه (وهرسای) ، طبق فرعونلرک اهرامی کبی بر اضطراب و ظلم و غلب اثری عد ایدلدی .

فرانسه قراللری ، بیوک اختلالک ظهوری آنته قدر تقریباً بر عصر مدت قرالی اقامتگاهلرک بوخارقه نما نمودخنده مظفرانه و متفاخرانه یاشادیلر .

اون بشنجی لوئی اسکی دائره لری ده عملی ، ده قولانقلی بر صورتده تنظیم و ترتیب ایستی واک نازک ، الک جاذبه دار بر طرزده تربین ایستیردی .

اون دردنجی لوئی یارقک داخلنده طولی ۱۶۷۰ ، عرضی ده باش طرفده ۶۲ ونه پاننده ایسه ۱۹۲ مترو اولان بووک بر قانال یایدیرمش ایدی . سرای خلقی بو قانالک داخلده کلنجه لر ترتیب ایدروسوسلی و بالدرلی صندالردن ، قادیرغه لردن ، طویلرله مجهز بولان و آلمش کشیک بر طاقه ایله اداره اندیلن کیلدر مرکب کوجوک بر فیلو اوزرنده دولاشیر ایدی .

بو قانال ، یارقک ایچنده کدک اون دردنجی لوئی طرفدن آرمه انشایدلش بولان بووک (تریانون Trianon) نامنده کی کوشکه صو طرفله کیشکه مساعد ایدی که بالاخره بو کوشکه اون بشنجی لوئیک بنا ایستردیکي کوجوک (تریانون) نامنده ولانی علاوه والحق اولندی .

«بووک قرال» دییه توصیف ایدلکری اون دردنجی لوئی ۱۷۱۵ سنه سی ایلولنک برنجی کونی بوسرایده وفات ایستی . خلقی اون بشنجی لوئی ایسه معمار (غابریل) هیک مبابینک و بالخاصه «نیارو» نلک [۱۷۵۹-۱۷۷۰] انشاسی و طیفه سنی تودیم ایستی . نهایت فرانسز بووک اختلالی اون آلتنجی لوئی (وهرسای) دن طرد و اخراج ایلدی .

ناپولئون هر نه قدر بوسرایه اسکی احتشاعنی اعاده به چالیدی ایسه ده اساساً قرال (لوئی فیلیپ) درکه بوسرای ملی بر موزه به تحویل ایلک صورته اوکا شکل حاضرینی ویردی . اون آلتنجی لوئیک زوجه سی مشهور (ماری

آنتوانته) ، کوجوک (تریانون) کوشکندن یک حظ ایدر و سرایده کی تشریفات و مراسمدن اوزاقلاشمق ایچون بوراده هفته لرحه قنایر ایدی . بو کوشکک ایچنده برنیارو سالونی ترتیب ایش ایدی که بونده کندی تکلیفسز دوستلرله او یون اوینار ایدی . کدک اوفاق برکونی تقلیداً برده جفتک یایدیرمش ایدی که بوکون Hameau نامیه شهرت بولان بومحله وقتیه بر جفجی قادیق قیافته کیره رک کوی ایشلرله مشغول اولقدن ذوق آیر و بصورتله (وهرسای) سراینده کچیرمک اضطرارنده بولندینی رسمی حیاتک یورغونلقلردن دیکلنر ایدی .

فرانسز بووک اختلالی قوبدینی هنکامده (ماری آنتوانته) ۱۷۸۹ سنه سی تشرین اولنک بشنجی کونی بوکویک بر مغاره سنده اولور مقده ایکن خدمه دن بری قوشوب کله رک پارس خلنک (وهرسای) اوزرینه یورومکده اولدینی خبر ویرمش ایدی .

ذاتاً بر قاج آیدنیری وقوعات ، قرالیت ایچون کتدکجه اندیشه یی موجب اوله جی بر حالده تعاقب ایدیلور ایدی . عین سنه نلک بش مایسنده ، بونون ملتک وکیللردن یعنی اوزمان رهبان ، زادکان و عوام (tiers-état) ناملری آلتنده موجود اولان اوچ صنف خلنک مبعوثلردن مرکب Etats Généraux دیدکلری مجلس عمومی . (وهرسای) ده اجتماع دعوت اولمش ، ۲۸ حزیرانده دخی اختلالک اک نامدار خطیلرندن (میرابو) مشهور و تهدیدکار شوسوزلری - وهرسای شهرنده کی Jeu de Paume سالوننده - فیرلانش ایدی : «بز بوراده خلنک اراده سیله بولنیورز ، انجق سونکولرک قوتیه بورادن جیقارز !»

توزک ۱۴ نجی کونی پارسده (بستی Bastille) قلعه سنک ضبطی اوزرینه خلق آیقلا نه رق بودغه فرانسه قراللرینک اصل سرانجی تهدید ایتکه باشلامشیدی .

ایرتسی کون ارباب اختلال سرائک حولیلرینی استیلا ایستی و قرالک سالفاً حکایه ایلدیکز او یانه مراسمک احرا اولندینی اودانک نخره لری آلتنه کلوب دوردی . بر قاج پارسلی سالونلره علی الغفله کپردی ، محافظلردن مقاومت ایتک ایستین ایکی اصل قتل ایلدی ، بر اوچنجیستی ده قوشه رق قریلچینی خبردار ایستی . قریلچه کندی دئره سندن قاجوب قرال اون آلتنجی لوئیک اوداسنه التجا ایتشدی . بوآناده خلق حولیده کورلوب باغریور ایدی . قریلچه نلک بالفوندد کندینی کوسترمسی طلب ایلدی . قرالک او طه سنده طویلا نیش اولان عائله قralی بووک بر قورقو و دهشت ایچنده ایدی . قریلچه تیریه رک تردد ایدیلور ایدی . نهایت قاریخی ویره رک اوغلی ایله قیزی آره سنده خلقه کوروندی واونی متعاف قرال دخی کندینی کوستردی . خلق : «قral پارس کلون !» دییه حاقیر مقده ایدی . اون آلتنجی لوئی سوز و بردی و جان اوکون عزیمت ایستی ... قral عائله سی آرتق بر ده (وهرسای) ه هیچ بر زمان عودت ایده جک دکل ایدی .

مولاناك رباعيلرى

حرث تدقیقلى

- باشى يېڭى نىسخە مۇزە -

— ۷ —

نور فلگست این تىن خاكى*ما
رشك ملك آمدست چالاكى*ما
كه رشك بود فرشته از پاكى*ما
كه بكریزد دیو ز بی باكى*ما
بزم شو قارا طوبراقدن اولان بدىز فلگك
نوریدر . او كشیف تىن ، آسمانده اوبله سرعتله اوچاركه
وچالاكى ملككرك بيله غبطه سنى دعوت ایدەر .
بعضاً افلا كیلر بزخا كیلرک باكلكنى قیصقانیرلر ؛
بعضاً شیطانلر بزم كوتولكمزدن قاچارلر .

— ۸ —

امروز جو هر روز خراب
مكشادر اندیشه و برکیر رباب
صد كونه نماز است و ركوعت و سجود
آتراكه جمال دوست باشد محراب
بوكونده هر كونكى كېكى خراب اندر خرابز .
اندیشه قابوسنى آجا ؛ ربابكى چال .
كندیینه دوستك جمالى محراب اولان كیمسه یه
بك تورلو نماز و او قادارده ركوع و سجود
واردر .

— ۹ —

سبحان الله من و توای در خوشاب
پیوسته مخالفیم اندر هر باب
من بخت توام كه هیچ خوابم نبرد
توبخت منى كه در نیائی از خواب
سبحان الله ! .. اى پارلاق اینجی ، سكا دائما
و هر صورته مخالفیمز واردر . بن سنك بختك
كېم ؛ هیچ اوبومايورم . سن بنم بختم كې سكا ؛
هیچ اوبانمايورسك .

— ۱۰ —

آرى صبا بهانه خود كم بودت
تا خواب پیامدوزما بر بودت
خوش خسبكه من تا بسحر خواهم گفت
فریاد ز تركان خواب آلودت
ثبوت ، اى پرستیده ، سنى قایب ایتمك
سببی كندیلكندن حاصل اولدی ؛ اویقوكلاری
و بزدن سنى آلوب كونوردی .
اى اوبوكه بن ناسحر وقتنه قادار سنك اویقولو
تركس كوزلركدن مشتكى ، فریاد ایدم جكم ! ..

— ۱۱ —

از بی یاری ظریفتر یاری نیست
وز بیکاری لطیفتر کاری نیست
هر كس كه زعیاری وحیله بیرید
والله كه جواو زیرك و عیاری نیست

۱۷۹۳ سنه سنده سرباك ، و سبیله سى بالمزایده
سانلدى . صانش ۲۵ آغستوسده باشلامش و ۲۰
آغستوس ۱۷۹۴ تاریخنه قدر بر سنه بلافاصله دوام
ایتمش ابدی . حتى سرای بيله ساتلق وهدم اولمق
تهدیدى آلتنده بولنیور ایدیهده بعضا شهراها لیسك
اعتراضاتی سایه سنده عماما تخریب اولمقندن قورتولمشدر .
فقط بنا كندی حاله ترك ایدلېكندن ویران
اولوب دوربیور ابدی . نهایت قرال (لوتی فیلیپ)
اونی تکرار اعمار وانشایه قرار ویردی . واقعا كندی
جیندن ۲۵ میلیون فرانك صرف ایتدی ایسهده
انشاآت خصوصنده آغیر خطا لرایقاع ایتدی . علی الخصوص
فرانسه نك مفاخرینه مخصوص بر موزه تاسیس ایلک
كې بر قصورده بولندی ، زیرا بو مقصدله زمانك
بتون صنعتكارلینه هیچ بر فرق كوزه تمكیزین
مراجعت ایدرك Galerie des Batailles عنوانی
طاشیان و آجینه جق درجدهده عادى تابلولری احتوا
ایدن اوبك معروف مشهروالواحى وجوده كتیردی كه
بونده یالکز (دلاقروآ) نك (تابیور محاربه سى
Bataille de Taillebourg) عنواننده كى اثری
پارلامندهدر .

۱۸۷۰ سنه سنده پروسیالیر یارسی محاصره
ایتدكلرنده ارکان حربیه سى (وهرسای) یرلشدی
و پاتنك تسامنى متعاقب غالب پروسیا قرالی (ویلهلم)
« آینه لر غالیسی » داخنده آلمانیا امپراطورلى
تاجنى كیدیردی [۱۸ كانون ثانی ۱۸۷۱] .
(قومون) دنیلن حكومت اختلالیه دن سوكره
« ملی مجلس » وهرسای سراینه یرلشدی و بوراده
جمهوری ۲۵ شباط ۱۸۷۵ تاریخنده صورت قطعیهده
اعلان ایتدی . معوثان و اعیان مجلسلى ۱۹ حزیران
۱۸۷۹ تاریخنه قدر بو سرایده اجتماعلرنى عقد
دوام ایدرك او تاریخده پارسه عودته قرار ویردیلر .
بوزماندنبرى رئیس جمهورك انتخابی خصوصنده كى
قونفره لر (وهرسای) ده انعقاد وایق و طیفه ایدرلر .
نهایت ۱۹۱۹ سنه سى حزیرانك ۲۸ نجی كونی
ائتلاف دولترى ایله فرانسه برده آلمانیا آره سنده حرب
عمومى نتیجه سنده منعقد اولان (وهرسای) معاهده نامه سى
« آینه لر غالیسی » داخنده امضا ایدیلرك (آلزاس)
ایله (لورن) ك فرانسه یه اعاده سى تقرر ایتدی .
والحاصل وهرسای سرایى ، ولوله لى وطنطنه لى
بر جوق مراسمه صحنه اولدقندن سوكره شیمدی
آرتق عمومه آجیقدر ، و بو محتمس محیط ایچنده
وماضیتك « ده قور » لری ایله فرانسه نك او بوبوك
عصرینه منسوب استادلرك شاه اثرلری میاننده صنعت
درسلى و تاریخ خاطرله لری تدقیق و تحرى ایتمك
ایستین هر كك انظار تقدیرینه سالونلرنى و باغچه لرنى
كشاده بولندیرمقدهدر .

رهبر

« حیات » ك صوك ۵۰ نجی صایسنده موسیو
(غابرییل) ك مقاله سنه عائد اولوب نظر دقتدن
قاچمش بولنان برایكى سهوك تصحیحه مسارعت ایلرز :
(۱) النجی صحیفه نك برنجى ستونك یكرمنجی
سطرنده : « ضرورتی كسب ایدیور » یرینه
« ضرورتی حاصل اولور » دنیلمك لازمدر .
(۲) عین صحیفه نك اوجنجی ستونك اونبرنجی
سطرنده « شودركه » كله سى مضلهدر .

یارسز اولمقندن داهای ظریف یار یوقدر وایشسز
اولمقندن داهای لطیف ایش بولوناماز . اللهه بین
ایدهرم كه حيله و عیارلقدن آزاده اولان كیمسه دن
داهای عقللى وقورناز برانسان اولاماز .
— ۱۲ —

امروز من وجام صبوحی دردست
می اقم وى خیزم و میگردم دست
باسرو بلند خویش من مستم و پست
من نیست شوم تا نبود جزوى هست
بوكون صباح شرایله دولو اولان جام ألمده
اولارق دوشیورم ، قالفیورم و مست اولیورم .
بن سروى بویلو سه وکیلک كوزه للکیلک مست
و پستم ؛ اوندن باشقا وار اولان برشى بولونمادینى
زمان بنده یوق اولورم .

— ۱۳ —

امشب شب من نيك ضعيف وزارت
امشب شب پرداختن اسرار است
اسرار دلم جمله خیال یاراست
ای شب مكذر زودكه مارا كار است
بو كیجه ، بنم جوق زار و ضعیف اولدیم بر
کیجهدر . بو كیجه ، سرلك میدانه چیقاجنى کیجهدر .
كوكلده كیزلى اولان شیرلك هپسى یارك
خیالیدر . ای کیجه ، چاپوق كیجه ، زیربزم ایشمز واردر .

— ۱۴ —

انصاف بده كه عشق نيكو كاراست
ز آنست خلل كه طبع بدكر داراست
تو شهوت خویش را لقب عشق نهی
از شهوت تا عشق ره بسیار است
انصاف ایت كه عشق ، اى بر مشغلهدر . فنا
طبیعت اونك صفوتنى اخلاص ایدر . سن شهوتكك
آدینى عشق قومشك . فقط شهوتله عشق آراسنده
بك جوق مسافه واردر .

— ۱۵ —

اندردل من درون و بیرون همه اوست
اندرتن من جان ورك خون همه اوست
اینجای چه كونه كفر و ایمان كنجد
بیچون باشد وجود من چون همه اوست
كوكلك ایچنده و دیشنده وار اولان هپ
اودر . نمده كى جان ، قان و دامار هپ اودر .
بورابه ناصل اولورده شرك و ایمان صیغار .
وجودم (بیچون) اولدی و وارلنمك (نه دن) ی ،
(بیچین) ی قلمادى . چونكه وجودمده اوندن در
وهپ اودر . - دوام ایدیور -

تصحیح - یکن نسخه ده (۴۷۹ هـ) - (۷۴۹ هـ) ؛
خاصه - خاص ؛ شكران - شكرانه اولاجقدر .